

[Landbrugsministeren.]

bestemt Maade, hvorpaa vi mener Spørgsmaalet bør løses, medens Venstre ikke har anvist nogen anden Ordning, men har udtalt sin Villighed til at løse Spørgsmaalet, skulde man ikke mene, der kunde være store Hindringer i Vejen for at opnaa Enighed ogsaa om dette Spørgsmaal. Om de tre andre nye Ting, der betyder ikke saa ganske lidt i Udstykningslovgivningen i Forhold til den gamle Husmandslov og 4. Oktober-Loven: Oprettelse af mindre Gaarde, Til lægsjord til indeklemt Husmænd og Oprettelse af Gartnerier og Havebrug, er der fuld Enighed mellem de tre Partier, jeg har nævnt.

Jeg vil mene, at Gennemførelsen af det foreliggende Lovforslag vil betyde en ikke ringe Fordel for Samfundet, den vil uden Tvivl bidrage til at forøge Produktionen ganske betydeligt. Erfaringen viser, at de Brug, der her søges forøget, nemlig mindre Gaardmandsbrug og større Husmandsbrug, hører til de Landbrug her i Landet, som giver det største Udbytte pr. ha, den største Forrentningsmulighed og den største Beskæftigelse, og dette er uden Tvivl af stor Betydning for hele Samfundet. Den større Beskæftigelse vil opnaas ad to Veje, en direkte og en indirekte, det er der ingen Tvivl om. Enhver ved, at naar man udstykker større Gaarde og opretter nye Brug, vil der paa det samme Areal blive beskæftiget mange flere Mennesker end tidligere, da det laa samlet, men samtidig er det ogsaa klart for enhver, der har en lille Smule Føling med disse Forhold, at det indirekte medfører en betydelig større Beskæftigelse, idet der bliver en langt større Efterspørgsel efter Varer fra Haandværk og Industri end tidligere. Paa den Maade vil der blive langt større Beskæftigelse, end det ser ud til ved et overfladisk Øjekast.

Jeg maa derfor have Lov til at tro, at det høje Landsting vil yde sin Medvirkning til et saa vigtigt Lovforslags Gennemførelse. Jeg kan ikke tænke mig, at Landstingets Flertal vil undlade at gennemføre en Udstykningslov, der i Principet saa nøjagtigt som Lovforslaget her følger de Veje, vi nu har vandret ad i saa mange Aar. Ansvarer for en Standsning af Udstykningen i en Tid, da saa mange Landmænd trænger til at afhænde den nødvendige Udstykningsjord for at forbedre deres Økonomi, da endnu flere unge Landmænd ønsker at købe den Jord, der er til Salg, og da Forøgelsen af Produktionen og Beskæftigelsen er en Livs betingelse for vort Samfund, vil efter mit

Skøn blive overordentlig vanskeligt at bære. Jeg haaber derfor paa Tilslutning her og anbefaler det foreliggende Lovforslag til en hurtig og velvillig Behandling i det høje Landsting.

Hauch: Jordspørgsmaalet og Diskussionen om Jordspørgsmaalet har jo spillet en stor Rolle ikke alene herinde paa Rigsdagen, i Pressen og ude paa Møderne, men ogsaa Mand og Mand imellem gennem mange Aar. Spørgsmaalet har været stærkt fremme i den almindelige politiske Diskussion, og det er i og for sig ikke mærkeligt, da der knytter sig saa store Interesser, erhvervsmæssige og personlige, til en fornuftig og forstandig Løsning af det. Men netop under Hensyn hertil, under Hensyn til, i hvor høj Grad dette Spørgsmaal har været drøftet, været behandlet, været over tænkt, været endevendt, vil det være naturligt, om man under dets Behandling her i det høje Landsting indskrænker sig til de egentlige Principspørgsmaal, som skiller, naar Talen er om de Veje, man bør følge med Hensyn til denne Lovgivning, og jeg skal derfor ganske afstaa fra at komme ind paa en almindelig Gennemgang af det foreliggende Lovforslag og holde mig til det, som det har drejet sig om i de sidste Uger, naar Sagen har været behandlet her i Rigsdagen, samt til det, det i Fremtiden vil komme til at dreje sig om, dersom det Lovforslag, der i Øjeblikket ligger paa det høje Tings Bord, skal blive til Lov inden for en rimelig Tid.

Den højtærede Landbrugsminister gjorde opmærksom paa, at man fra Regeringspartiets, Regeringspartiernes Side var gaaet ind paa paa nærværende Tidspunkt at tage Ekspropriationen ud af Forslaget. Jeg maa sige, at naar jeg tænker paa, hvilken Rolle dette Spørgsmaal har spillet i den politiske Agitation og ude paa Møderne, saa nærer jeg en vis Beundring for den Selvovervindelse, som Regeringspartiet har maattet udvise for at skride til den Amputation, som har fundet Sted her, for det var i Virkeligheden Hovednerven i hele den Agitation, der er blevet ført i Jordspørgsmaalet i de senere Aar. Jeg skal for øvrigt sige, at det maa ikke have været uden Ynde for den, der har Sans derfor, og som har haft Lejlighed dertil, at se de ærede socialdemokratiske Medlemmer i det andet høje Ting rette Knæene for at bringe Ekspropriationen ud af Forslaget. Men den højtærede Landbrugsminister tager — der skal ikke ligge nogen Spydighed deri — med virkelig Sindsoverlegenhed paa Spørgs-